

Sarajevo, 11.04.2022. godine

TJEDNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANCIJSKIM TRŽIŠTIMA
04.04.2022. – 08.04.2022.

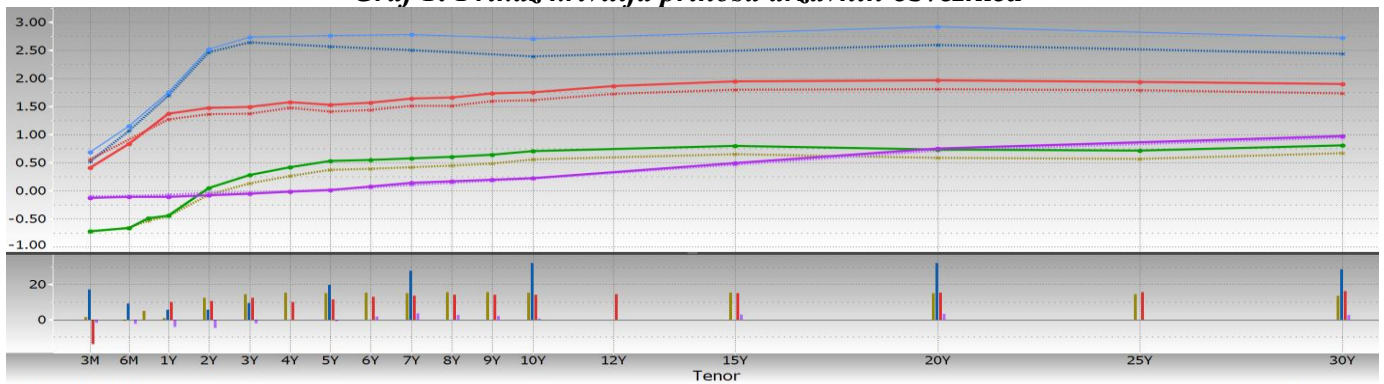
Tablica 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona			SAD			Velika Britanija			Japan		
	1.4.22	-	8.4.22	1.4.22	-	8.4.22	1.4.22	-	8.4.22	1.4.22	-	8.4.22
2 godine	-0,07	-	0,05	↗	2,46	-	2,51	↗	1,37	-	1,48	↗
5 godina	0,38	-	0,53	↗	2,56	-	2,75	↗	1,42	-	1,53	↗
10 godina	0,56	-	0,71	↗	2,38	-	2,70	↗	1,61	-	1,75	↗

Tablica 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi			
	1.4.22	-	8.4.22	
3 mjeseca	-0,703	-	-0,647	↗
6 mjeseci	-0,656	-	-0,663	↘
1 godina	-0,431	-	-0,419	↗

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za razdoblja od 3 mjeseca do 30 godina na dane 08.04.2022. godine (pune linije) i 01.04.2022. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Visoka inflacija i približavanje datuma održavanja sjednica vodećih svjetskih središnjih banaka utjecali su na rast prinosa obveznica eurozone tijekom proteklog tjedna. U odnosu na prethodni tjedan prinosi njemačkih obveznica su povećani između 11 i 15 baznih bodova, a prinosi italijanskih obveznica između 17 i 30 baznih bodova.

Zvaničnici ECB su uglavnom nastavili da najavljuju moguće okončanje programa kupovina obveznica i u konačnici povećanje kamatnih stopa usljed veoma izraženog rasta inflacije. Glavni ekonomista ECB Lane je izjavio da bi inflatorni pritisak koji dolazi od šoka na strani ponude trebalo da uspori tijekom vremena, tako da je važno da se pretjerano ne reagira na trenutni rast inflacije. Dodao je da ukoliko visoke cijene dovedu do učinka drugog kruga, onda bi bilo važno poslati signal spremnosti na odgovor. Član IV ECB Panetta je izjavio da bi borba protiv inflacije isključivo putem monetarne politike predstavljala rizik za nagli rast troškova društva, te je pozvao vlade da i one preuzmu određeni dio tereta u zaštiti kućanstava od rastućih cijena energenata. Također, objavljeni zapisnik sa posljednje sjednice ECB iz ožujka je pokazao da se članovi razilaze u mišljenju oko toga koji je najbolji način da se odgovori na ekonomski šok izazvan zbivanjima u Ukrajini. Dio članova je bio za određivanje točnog datuma tijekom ljeta za

obustavu programa kupovina obveznica i spremnost da se kamatne stope povećaju u III tromjesečju usljed pogoršanih inflatornih očekivanja. Ovo je dodatno učvrstilo očekivanja na tržištima da bi ECB mogla ubrzo da počne sa povećanjem kamatnih stopa. Drugi dio članova ovog tijela je preferirao opciju „sačekaj i vidi“ zbog izuzetno visokog stupnja neizvjesnosti.

Tablica 3: Kretanje ekonomskih pokazatelja za eurozonu

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Sentix indeks povjerenja investitora – EZ	TRAVANJ	-9,4	-18,0	-7,0
2.	PMI kompozitni indeks – EZ (final.)	TRAVANJ	54,5	54,9	55,5
3.	Proizvođačke cijene – EZ (G/G)	VELJAČA	31,6%	31,4%	30,6%
4.	Maloprodaja – EZ (G/G)	VELJAČA	4,9%	5,0%	8,4%
5.	Maloprodaja – Italija (G/G)	VELJAČA	-	4,3%	8,3%
6.	Trgovinska bilanca – Njemačka (u milijardama EUR)	VELJAČA	10,1	11,4	3,2
7.	Trgovinska bilanca – Nizozemska (u milijard. EUR)	SIJEČANJ	-	4,6	3,4
8.	Tvorničke porudžbine – Njemačka (G/G)	VELJAČA	5,4%	2,9%	8,2%
9.	Industrijska proizvodnja – Njemačka (G/G)	VELJAČA	3,7%	3,2%	1,1%
10.	Industrijska proizvodnja – Francuska (G/G)	VELJAČA	2,5%	2,4%	-1,5%
11.	Industrijska proizvodnja – Austrija (G/G)	VELJAČA	-	12,2%	13,4%
12.	Industrijska proizvodnja – Finska (G/G)	VELJAČA	-	3,8%	4,2%
13.	Industrijska proizvodnja – Irska (G/G)	VELJAČA	-	-15,4%	-18,3%
14.	Industrijska proizvodnja – Španjolska (G/G)	VELJAČA	1,7%	3,0%	2,0%
15.	Industrijske prodaje – Nizozemska (G/G)	VELJAČA	-	25,3%	26,3%
16.	Prerađivačka proizvodnja – Nizozemska (G/G)	VELJAČA	-	10,2%	7,4%
17.	Prerađivačka proizvodnja – Francuska (G/G)	VELJAČA	-	3,4%	-1,1%
18.	Odnos deficita i GDP-a – Italija (tromjesečno)	IV tromjesečje	-	7,2%	8,8%
19.	Stopa inflacije – Nizozemska	OŽUJAK	8,9%	11,7%	7,2%
20.	Stopa inflacije – Irska	OŽUJAK	-	6,9%	5,7%
21.	Promjena broja nezaposlenih – Španjolska (u '000)	OŽUJAK	-	-2,9	-11,4
22.	Stopa nezaposlenosti – Irska	OŽUJAK	-	5,5%	5,2%

SAD

Prinosi na američke obveznice su tijekom proteklog tjedna zabilježili rast, najviše izražen na krajnjem dijelu krive prinosa, koja je i dalje bilježila inverziju u segmentu od 5 do 10 godina. Prinosi na obveznice sa dospeljećem od 10 godina krajem tjedna su zabilježili najvišu razinu u posljednje tri godine. Proteklog tjedna je objavljen zapisnik sa posljednje sjednice FOMC-a u kojem je Fed nagovijestio da će najvjerojatnije usvojiti mjesečno smanjenje bilančne sume u iznosu od 95 milijardi USD. Početak smanjenja bilančne sume nije posebno naveden u zapisniku, ali je potpredsjednica Fed-a Brainard izjavila da će to vjerojatno biti u svibnju. U zapisniku je, također, istaknuto najvjerojatnije agresivnije reagiranje vezano za monetarnu politiku u narednom razdoblju, te da je rat u Ukrajini intenzivirao inflatorne pritiske. Predsjednik Fed-a Bullard je izjavio da Fed i dalje zaostaje u borbi protiv inflacije usprkos povećanju kamatnih stopa na hipotekarne kredite, te prinosa na državne obveznice. Bullard je istaknuo da bi referentna kamatna stopa trebala rasti do 3,5%, s obzirom na to da je stopa inflacije izuzetno visoka, čak uporediva i sa onom iz 1974. godine. Nekoliko sudionika procijenilo je da su rizici rasta inflacije povezani sa ratom u Ukrajini izgledno značajniji od silaznih rizika vezanih za ekonomski rast. Tržišni sudionici sada očekuju da bi do kraja ove godine Fed mogao povećati referentnu kamatnu stopu za 225 baznih bodova u odnosu na ranije prognoziranih 200 baznih bodova, odnosno 8 do 9 puta.

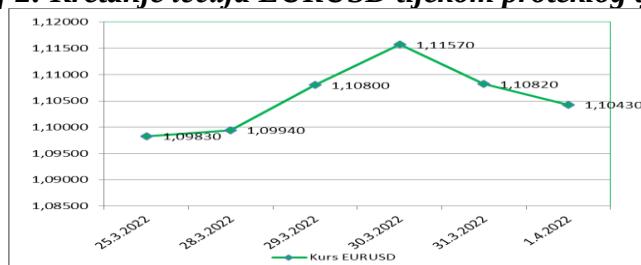
Prema rezultatima istraživanja Bloomberg-a za travanj, ekonomski analitičari prognoziraju da će ekonomija u SAD u tekućoj godini zabilježiti ekspanziju po stopi od 3,3%, dok se za 2023. i 2024. godinu prognoziraju stope od 2,2% i 2,0%, respektivno. Prognozirana stopa inflacije za tekuću godinu je povećana na 6,9% sa prethodno prognoziranih 6,1%, dok je za narednu godinu povećana na 3% sa 2,6%. Većina anketiranih ekonomista očekuje da će Fed na sjednici u svibnju povećati referentnu kamatnu stopu za 50 baznih bodova, dok vjerojatnoća recesije u narednih 12 mjeseci iznosi 27,5%.

Tablica 4: Kretanje ekonomskih pokazatelja za SAD

	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Tvorničke porudžbine	VELJAČA	-0,6%	-0,5%	1,5%
2.	Porudžbine trajnih dobara F	VELJAČA	-2,2%	-2,1%	-2,2%
3.	Trgovinska bilanca (u mlrd USD)	VELJAČA	-88,5	-89,2	-89,2
4.	PMI kompozitni indeks F	OŽUJAK	58,5	57,7	55,9
5.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	2. TRAVNJA	200.000	166.000	171.000
6.	Kontinuirani zahtjevi nezaposlenih za pomoć	26. OŽUJKA	1.302.000	1.523.000	1.506.000

USD je aprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURUSD zabilježio pad sa razine od 1,1043 na razinu od 1,0877, što predstavlja pad tečaja od 1,50% na tjednoj razini.

Graf 2: Kretanje tečaja EURUSD tijekom proteklog tjedna

VELIKA BRITANIJA

Tijekom prošlog mjeseca BoE je ublažila ton vezano za pitanje potrebe za većim povećanjem kamatne stope, jer su članovi MPC BoE naglašavali negativne rizike po ekonomiju, pored postojeće zabrinutosti da će inflacija ostati usidrena u očekivanjima. Usprkos tome, financijska tržišta i dalje očekuju da će BoE povećati referentnu kamatnu stopu na oko 2% do kraja ove godine, što je više nego duplo u odnosu na trenutnu razinu kamatne stope. Posljednja tri uzastopna sastanka BoE je povećavala referentnu kamatnu stopu. Viceguverner BoE Cunliffe je izjavio da ne misli da su očekivanja stalno visoke inflacije ukorjenjena u stavovima kompanija i potrošača, te da bi mogla biti potrebna kontinuirana aktivnost BoE da se ova očekivanja zaustave. Cunliffe je istaknuo da nije uvjeren da će morati stalno i neizbježno da se oslanjaju na psihologiju ukorijenjene inflacije. Interesantno je pomenuti da je Cunliffe jedini član MPC BoE koji je na posljednjem sastanku glasovao protiv odluke o povećanju referentne kamatne stope za 0,25%. Premijer Johnson će ugostiti kancelara Scholza i predsjednika Poljske Duda u okviru pokretanja „čvrstog i odlučnog odgovora“ na agresiju Vladimira Putina.

Glavni ekonomista BoE Pill smatra da bi kvantitativne olakšice možda mogle biti pogrešno sredstvo za rješavanje budućih epizoda previranja na tržištu obveznica, posebno u uvjetima visoke inflacije. Otvarajući konferenciju BoE o istraživanju tržišta suverenog kapitala, Pill je izjavio da Centralna banka možda neće imati interes da ponovi stotine milijardi GBP dodatnih kupovina obveznica najavljenih u ožujku 2020. na početku pandemije COVID-19, a koje su djelomično napravljene da se smire previranja na tržištu obveznica.

Tablica 5: Kretanje ekonomskih pokazatelja za UK

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Zvanične rezerve (promjena u mil. USD)	OŽUJAK	-	1.686	1.199
2.	PMI uslužni sektor F	OŽUJAK	61,0	62,6	61,0
3.	PMI građevinski sektor F	OŽUJAK	58,0	59,1	59,1
4.	PMI kompozitni indeks F	OŽUJAK	59,7	60,9	59,7

Tijekom proteklog tjedna GBP je aprecirala u odnosu na EUR, dok je u odnosu na USD deprecirala. Tečaj EURGBP je zabilježio pad sa razine od 0,84204 na razinu od 0,83482, dok je tečaj GBPUSD smanjen sa razine od 1,3114 na razinu od 1,3025.

JAPAN

Guverner BoJ Kuroda je tijekom proteklog tjedna izjavio da su kretanja JPY na neki način ubrzana, pridruživši se stavovima ostalih članova MPC BoJ koji su upozorili da bi oštra deprecijacija valute mogla naštetiti izvozno orijentiranoj ekonomiji. Ovo je signal da BoJ dijeli zabrinutost Vlade o pitanju neželjenih reakcija korporativnog sektora zbog oštre deprecijacije JPY. Kuroda je prilikom obraćanja u Parlamentu istaknuo da su posljednje promjene JPY bile donekle brze, ali da BoJ pažljivo prati kretanja valuta upravo zbog njihovog ogromnog utjecaja na ekonomiju i cijene. U tom kontekstu, Kuroda je dodao da je veoma važno da se tečajevi valuta kreću stabilno odražavajući ekonomske i financijske osnove.

MMF je smanjio prognozu ekonomskog rasta u Japanu za 2022. godinu, te pozvao kreatore monetarne politike Japana da razmotre plan za izvanredne situacije ukoliko ukrajinska kriza poremeti krhki oporavak ekonomije Japana. MMF je naveo da eskalacija sukoba u Ukrajini izaziva negativne rizike na japansku ekonomiju kroz rast cijena roba, poremećaje u lancima opskrbe i niz drugih čimbenika. MMF je objavio da je smanjena prognoza ekonomskog rasta na 2,4% (manje od očekivane projekcije od 3,3% u siječnju) zbog očekivanih kontrakcija u I tromjesečju i utjecaja rata u Ukrajini. U izvješću je potvrđeno da se očekuje nastavak oporavka treće najveće svjetske ekonomije nakon pandemijske krize, kroz snažnu podršku fiskalne politike i stalni napredak u uvođenju cjepiva protiv Covid19.

Istraživanje koje je provela BoJ je pokazalo da je udio japanskih kućanstava koja očekuju rast cijena tijekom godine dostigao najveću razinu u posljednjih 14 godina, budući da su inflatorni pritisci povećani zbog rasta cijena sirovina. Od anketiranih kućanstava, 84,3% očekuje da će rasti cijene u narednih godinu dana, u odnosu na anketu provedenu prije tri mjeseca kada je taj postotak iznosio 78,8%.

Tablica 6: Kretanje ekonomskih pokazatelja za Japan

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Monetarna baza (G/G)	OŽUJAK	-	7,9%	7,6%
2.	Novčane zarade zaposlenih (G/G)	VELJAČA	0,6%	1,2%	1,1%
3.	Potrošnja kućanstva (G/G)	VELJAČA	2,7%	1,1%	6,9%
4.	PMI indeks uslužnog sektora (final.)	OŽUJAK	-	49,4	44,2
5.	Kompozitni PMI indeks (final.)	OŽUJAK	-	50,3	45,8
6.	Vodeći indeks (prelim.)	VELJAČA	100,8	100,9	102,5
7.	Koicidirajući indeks (prelim.)	VELJAČA	95,5	95,5	95,6
8.	Tekuća bilanca (u milijard. JPY)	VELJAČA	1.450,0	1.648,3	-1.196,4
9.	Trgovinska bilanca (u milijard. JPY)	VELJAČA	-205,0	-176,8	-1.604,3

Tečaj EURJPY je na početku i na kraju trgovanja proteklog tjedna bilježio istu razinu od 135,30. JPY je deprecirao u odnosu na USD, te je tečaj USDJPY zabilježio rast sa razine 122,52 na razinu od 124,34.

NAFTA I ZLATO

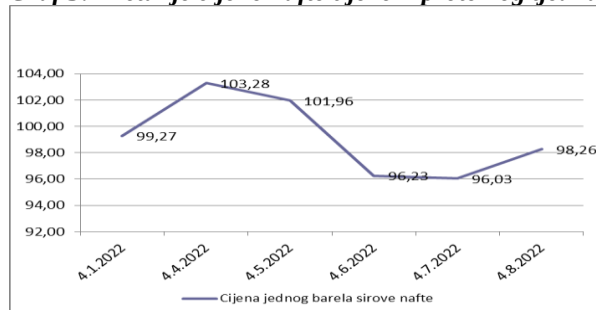
Na otvaranju njujorške burze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 99,27 USD (89,89 EUR).

Početkom tjedna cijena je rasla pod utjecajima povećanog potencijala za dodatne sankcije Rusiji, što je dodatno pojačalo zabrinutost za poremećaje u ponudi nafte, dok su pregovori sa Iranom u zastoju. U utorak se cijena održavala na razini iznad 100 USD po barelu, nakon što je Europsko povjerenstvo predložilo novi set sankcija prema Rusiji, uključujući zabranu uvoza ugljena iz Rusije, kao i ulazak ruskih brodova u EU luke. Također, istaknuto je da se radi na zabrani uvoza nafte, čime se povećala neizvjesnost za ponudu ovog energenta na tržištu.

Sredinom tjedna SAD i njihovi saveznici unutar IEA su najavili oslobađanje zaliha nafte, ukupno 240 milijuna barela, koje je ranije najavio predsjednik SAD Biden. Koordinirana akcija glavnih potrošača energije je usmjerena u pravcu ublažavanja ekonomskih posljedica rasta cijena energenata nakon ratnih dejstava na relaciji Rusija – Ukrajina. Krajem tjedna došlo je do blagog rasta cijene nafte, jednim dijelom zbog novog vala virusa Covid19 u Kini usljed čega je uveden lockdown u Šangaju, a što je pojačalo špekulacije o slabijoj tražnji za naftom, što bi se svakako odrazilo na cijenu nafte. Ipak, cijena je u petak i dalje bila ispod 100 USD po barelu pod utjecajem koordinirane akcije oslobađanja zaliha nafte od strane SAD i drugih zemalja.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 98,26 USD (89,16 EUR), te je na tjednoj razini zabilježen pad od 1,02%.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tijekom proteklog tjedna

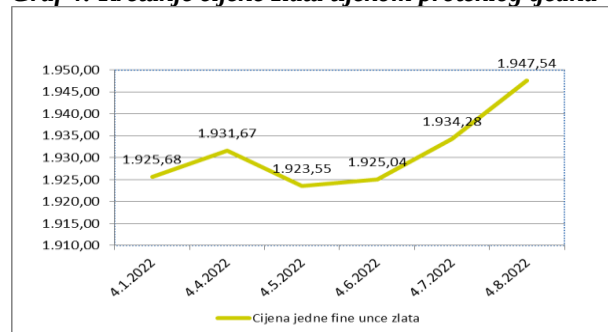

Na otvaranju londonske burze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.925,68 USD (1.743,80 EUR).

Tijekom proteklog tjedna cijena zlata je uglavnom imala tendenciju rasta. Početkom tjedna cijena je povećana zbog zabrinutosti investitora oko rata u Ukrajini, što je imalo veći učinak na cijenu od očekivanog pooštrenja monetarne politike Fed. Do sredine tjedna cijena nije bilježila značajne promjene, jer su investitori procjenjivali putanju restriktivnije monetarne politike Fed i učinke novih sankcija koje se planiraju prema Rusiji. Investitori su i dalje procjenjivali plan Fed vezano za pitanje restriktivnije monetarne politike kojom namjerava da reducira bilancu stanja za više od 1 bilijun USD uz povećanje kamatnih stopa kako bi se suprostavio rastu inflacije. Također, investitori su pažljivo procjenjivali geopolitičke rizike i rizike inflacije usprkos očekivanom pooštrenju monetarne politike Fed, te stoga cijena zlata nije bila volatilna. Narodna banka Rusije je na svojoj web stranici objavila da je izmijenila pravila za kupovinu zlata od banaka na domaćem tržištu i da će od 8. travnja obavljati transakcije po dogovorenoj cijeni. Krajem tjedna cijena zlata je povećana, uglavnom zbog jačanja geopolitičkih tenzija, ali i zbog očekivanog rasta inflacije i koraka koje će u tom kontekstu poduzeti središnje banke, prvo ECB na sastanku koji će biti održan 14. travnja, a kasnije i Fed koji će sastanak održati početkom svibnja.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.947,54 USD (1.790,51 EUR). Na tjednoj razini zabilježen je rast cijene od 1,14%.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tijekom proteklog tjedna

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je utemeljen na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantirati njihovu točnost i ne snosi odgovornost za izravnu ili neizravnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na temelju njih.